ਕੰਵਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ.

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2019 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1920)

18 ਦਸੰਬਰ, 2019

[ਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1957 - ss.4, 21 ਅਤੇ 22 - ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - s.379 - ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ (ਰਿਆਇਤ) ਨਿਯਮ, 1963 - rr.3, 7 ਅਤੇ 57 - ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਡੈਮੇਜ ਟੂ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1984 - ss.3 ਅਤੇ 4 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲਾਟ 'ਤੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਰੇਤ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੋਏ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੋ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ/s.379 IPC, rr. ਨਿਯਮ 1963 ਦੇ 3, 57 ਅਤੇ 7, ਐਸ.ਐਸ. ਐਕਟ, 1957 ਦਾ 4, 21 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1984 ਦਾ ss.3 ਅਤੇ 4 - ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੌਰ 'ਤੇ s.4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੀ. ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਯੂ/ਐਸ. ਐਕਟ, 1957 ਦਾ 21 - ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1957 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। 379 ਆਈਪੀਸੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਆਯੋਜਿਤ: ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਸ.22 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸੰਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਰੇਤ ਸਮੇਤ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੁਰਮ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 4 ਆਰ. . ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ s.21 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਦੋ 'ਵੱਖਰੇ' ਹਨ ਨਾ ਕਿ 'ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ' - ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ

ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਰੋਕ - ਅਤੇ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੁਲਿਸ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ u/s. 21 r/w. ਐਕਟ, 1957 ਦਾ s.4 ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ 379 ਅਤੇ ਐਸ. ਜਨਤਕ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੇ .3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ - s.26।

ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ - ਵੱਖ-ਵੱਖ - ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ.379 IPC, rr. ਨਿਯਮ 1963 ਦੇ 3, 57 ਅਤੇ 7, ਐਸ.ਐਸ. ਐਕਟ, 1957 ਦੇ 4, 21 ਅਤੇ ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ss.3 ਅਤੇ 4 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਰਾਉਤ ਕੇਸ - ਫੜਿਆ ਗਿਆ: ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਤੋਂ s.13 ਦੇ cl.(iv) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ - ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇੱਕ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਮਾਈਨਜ਼ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1957 - ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ (ਰਿਆਇਤ) ਨਿਯਮ, 1963 - ਜਨਤਕ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1984।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਆਯੋਜਿਤ:

1. ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੇਲਸੁੰਦ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਸ਼ਰਤ ਬਾਬੂ ਦਿਗੁਮਰਤੀ ਬਨਾਮ ਐਨਸੀਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਨੰਦਾ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਡੀਲ

ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਹਾਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਐਂਡ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1957 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਦੋ 'ਵੱਖਰੇ' ਹਨ ਨਾ ਕਿ 'ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ'। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਜੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਆਫ਼ ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7][1170-C-E]

2. ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਵਿਮਲ ਕੁਮਾਰ ਸੁਰਾਣਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 (ਟੀ.ਓ.ਐਚ.ਓ. ਐਕਟ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਨ ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24-ਏ, 25 ਅਤੇ 26 ਨੂੰ TOHO ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੇਗੀ ਕਿ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਬਿਊਰੋ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ (ਸੀਬੀਆਈ) ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। TOHO ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ TOHO ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਆਦਿ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ

TOHO ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। . ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ TOHO ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਇਸ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣਗੇ। TOHO ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ. ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9][1170-G-H; 1171-ਏ-ਈ]

3. ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਵਿਚ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10][1171- H; 1172-ਏ-ਬੀ]

4. ਸੀਮਾ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 21(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਕਲਪ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਆਫ ਦਿੱਲੀ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਦੁਆਰਾ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 'ਸਹੀ ਅਪਰਾਧ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਵੱਖੋ-

ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ। ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇਗੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, TOHO ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(3)(iv) ਦੇ ਉਲਟ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11][1172-ਸੀ-ਜੀ]

5. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗੀ ਜੋ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਜੁਰਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇਗੀ। ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 12][1172-H; 1173-ਏ-ਬੀ]

ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦਾ NCT) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ (2014) 9 SCC 772 : [2014] 9 SCR 1063 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (2009) 7 SCC 526 : [2009] 10 SCR 272 - ਵੱਖਰਾ।

ਐਚ.ਐਨ. ਰਿਸ਼ਬਦ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ AIR 1955 SC 196 : [1955] SCR 1150; ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਮਹਾਜਨ (1994) 3 SCC 440 : [1994] 1 SCR 445; ਬੇਲਸੁੰਡ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1999) 9 SCC 620 : [1999] 1 Suppl. SCR 146; ਸ਼ਰਤ ਬਾਬੂ ਦਿਗੁਮਰਤੀ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਐਨਸੀਟੀ ਸਰਕਾਰ (2017) 2 SCC 18 : [2016] 8 SCR 1015; ਸੁਰੇਸ਼ ਨੰਦਾ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (2008) 3 SCC 674 : [2008] 1 SCR 1212; ਮਕਬੂਲ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਬਾਂਬੇ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1953 ਐਸਸੀ 325 : [1953] ਐਸਸੀਆਰ 730; ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 458 : [1957] ਐਸਸੀਆਰ 423; ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੀਰੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 592 : 1957 ਐਸਸੀਆਰ 868; ਟੀ ਐਸ ਬਲੀਆ ਬਨਾਮ ਆਈਟੀਓ ਏਆਈਆਰ 1969 ਐਸਸੀ 701 : [1969] 3 ਐਸਸੀਆਰ 65; ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਵਸੰਤਰਾਜ ਭਗਵਾਨਜੀ ਭਾਟੀਆ (1988) 3 SCC 467 : [1988] 3 SCR 450; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਰਾਦ ਅਲੀ ਖਾਨ (1988) 4 SCC 655 : [1988] 3 Suppl.

ਐਸਸੀਆਰ 455 ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 666 : [1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 103;

ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਵਿਮਲ ਕੁਮਾਰ ਸੁਰਾਣਾ (2011) 1 SCC 534 : [2010] 14 SCR 248 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਜੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2009) 109 DRJ 594; ਸੀਮਾ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1995) 1 ਕੈਲ ਐਲਟੀ 95 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2009] 10 SCR 272 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 4
[1999] 1 ਸਪਲ. SCR 146 ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2016] 8 SCR 1015 ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2008] 1 SCR 1212 ਪੈਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2014] 9 SCR 1063 ਪੈਰਾ 4 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1955] ਐਸਸੀਆਰ 1150 ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1994] 1 ਐਸਸੀਆਰ 445 ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1953] ਐਸਸੀਆਰ 730 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1957] ਐਸਸੀਆਰ 423 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1957] ਐਸਸੀਆਰ 868 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1969] 3 ਐਸਸੀਆਰ 65 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1988] 3 ਐਸਸੀਆਰ 450 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1988] 3 ਸਪਲ. SCR 455 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[1965] 1 ਐਸਸੀਆਰ 103 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
[2010] 14 ਐਸਸੀਆਰ 248 ਪੈਰਾ 6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1920।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਵਿਧ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 22.07.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। 2019 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ. 28020।

ਮਨੋਜ ਸਵਰੂਪ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਾਜੀਵ ਬਖਸ਼ੀ, ਮਿਸ. ਵਿਦਿਸ਼ਾ ਸਵਰੂਪ, ਸ. ਨੀਲਮਣੀ ਪੰਤ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਕ੍ਰਿ. ਲਖਨਪਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵਿਮਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਚਨਾ ਗੁਪਤਾ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿਨਹਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, 22 ਜੁਲਾਈ 2019 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਕੋਡ') ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 379 (ਛੋਟੇ ਲਈ 'IPC'), ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਾਈਨਰ ਮਿਨਰਲ (ਰਿਆਇਤ) ਨਿਯਮ, 1963 ਦੇ ਨਿਯਮ 3, 57 ਅਤੇ 7, ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਨਿਯਮ) ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਐਕਟ, 1957 (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ'), ਅਤੇ 2018 ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 289, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੰਡਿਆਚਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਤੇ 4 . ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ 8 ਫਰਵਰੀ 2019 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਕੇ. ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ. ਪਾਲ, ਸਰਵੇਅਰ, ਮਾਈਨਜ਼ ਵਿਭਾਗ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 0289 ਮਿਤੀ 15 ਨਵੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਵਿੰਡਿਆਚਲ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2 ਨਵੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੰਦਨੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਸਦਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮਾਈਨਿੰਗ ਸਾਈਟ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੌਰਾਨ , ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇਖੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ 12 ਨਵੰਬਰ 2018 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸਦਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੈਸਰਜ਼ ਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੈ। ਕੰਵਰ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜਿਜ਼ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਟਿਡ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਨੰਦਨੀ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2/4, 12.35 ਏਕੜ ਅਤੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 2/5 ਮਾਪਦੇ 12.35 ਏਕੜ ਵਿੱਚ ਰੇਤ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਿੰਡ ਬਭਣੀ ਨੰਬਰ 534/2 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੇਤ ਦੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ 50 ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ, 50 ਫੁੱਟ ਚੌੜਾ ਅਤੇ 2 ਮੀਟਰ ਡੂੰਘਾ ਟੋਆ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

4. ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੱਕ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਮਾਈਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਮ. ਕੰਵਰ ਇੰਟਰਪ੍ਰਾਈਜਿਜ਼ ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਟਿਡ ਕੋਲ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਲੀਜ਼ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 22 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਾਦ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ 1 ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਬੇਲਸੁੰਦ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, 2 ਸ਼ਰਤ ਬਾਬੂ ਦਿਗੁਮਰਤੀ ਬਨਾਮ ਐਨਸੀਟੀ ਸਰਕਾਰ ਦਿੱਲੀ 3 ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਨਵੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੰਦਾ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ 4 ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। 5, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੇਤ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੁਰਮ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਵੈ-ਮੋਟੋ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਸਿਰਫ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਖਣਨ ਲੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

5. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਸਮਰੱਥ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ

ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 379/114 ਅਤੇ IPC ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"22. ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ।— ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ। ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ), 2 (ਡੀ) ਅਤੇ 2 (ਐੱਚ) ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 'ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧ', 'ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਅਤੇ 'ਜਾਂਚ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੋਡ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

“4. ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ।

(1) ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ 45) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ।" ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਆਈਪੀਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਦਿ ਦੇ ਢੰਗ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ. ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਹਨ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਕਾਗਨੀਜ਼ੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XI ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 149 ਤੋਂ 152 ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਦਿ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੰਪੱਤੀ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੇੜੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਾਲ ਰੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਚ.ਐਨ. ਰਿਸ਼ਬਦ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਬਨਾਮ ਦੀਪਕ ਮਹਾਜਨ 7 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਕਨੀਕੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸਰੋਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾ, ਸਮੁੰਦਰ, ਪਾਣੀ, ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਟਰੱਸਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਦਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਵਰਤਣਾ।

6. ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ:

"26. ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ।— ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਐਕਟ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।"

ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 'ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ' ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ' ਲਈ ਦੋ ਵਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਕਬੂਲ ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਬਾਂਬੇ 8 ਸਟੇਟ ਆਫ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਫਾਰੇਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ;

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ U.P.9 ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੀਰੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ 10 IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ; ਟੀ.ਐਸ. ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਲੀਆ ਬਨਾਮ ITO11; ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਵਸੰਤਰਾਜ ਭਗਵਾਨਜੀ ਭਾਟੀਆ 12, ਕਸਟਮ ਐਕਟ 1962 ਅਤੇ ਗੋਲਡ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1968 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੁਰਾਦ ਅਲੀ ਖਾਨ 13 ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 447, 429 ਅਤੇ 379 ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ (ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1972 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ; ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ, 1910 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਅਤੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 14; ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਵਿਮਲ ਕੁਮਾਰ ਸੁਰਾਨਾ 15 ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 419, 468, 471 ਅਤੇ 472 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ। ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਅਤੇ 22 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"69. ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੋਂ ਰੇਤ ਸਮੇਤ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਦੀਆਂ ਬੇਰੋਕ ਰੇਤ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਦੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਦਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਨਦੀ ਦੇ ਤੱਟਾਂ, ਮੱਛੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੇ ਜਿਵੇਂ

ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਜਲ-ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਬਦਲੇਗਾ ਬਲਕਿ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵੀ ਘਟਾਏਗਾ।

70. MMDR ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਮਨਾਹੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਿੱਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਐਕਟ ਲਈ। ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜੋ ਕਿ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ।

71. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੇਤ, ਬੱਜਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕੱਢਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਦਾ ਜਾਂ ਲਿਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 378 ਅਤੇ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

72. MMDR ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 378 IPC ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੜਨ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਮਾਈਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨਾ MMDR ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਦੀ ਤੋਂ ਰੇਤ, ਬੱਜਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਣਿਜਾਂ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕੱਢਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ, ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ, ਚੋਰੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਮਐਮਡੀਆਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰੇਤ ਅਤੇ ਖਣਿਜਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤ ਅਤੇ ਬੱਜਰੀ ਦੀ ਚੋਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 190(1)(d) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ। (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

7. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੇਲਸੁੰਦ ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ), ਸ਼ਰਤ ਬਾਬੂ ਦਿਗੁਮਰਤੀ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਨੰਦਾ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਸਹਾਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਦੋ 'ਵੱਖਰੇ' ਹਨ ਨਾ ਕਿ 'ਇੱਕੋ ਜੁਰਮ'। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਜੇ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ 16 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਾਈਨਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ, ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

8. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਰੇਤ ਦੀ ਕਥਿਤ ਚੋਰੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 379 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੇਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (26) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਰੇਤ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਖੁਦਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰੇਤ ਦਾ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾਵ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। {ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 1 ਅਤੇ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਵੇਖੋ}

9. ਅਸੀਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਾਫ਼ੀ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਪਲਾਂਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1994 (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਟੋਹੋ ਐਕਟ') ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵੱਖਰੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਚਾਰਟਰਡ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24-ਏ, 25 ਅਤੇ 26 ਨੂੰ TOHO ਐਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ (ਛੋਟੇ ਲਈ ਸੀਬੀਆਈ) ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। TOHO ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ TOHO ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਮਨੁੱਖੀ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਆਦਿ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ TOHO ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। . ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ TOHO ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਕੋਡ. TOHO ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ. ਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਖਣਿਜ (ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

10. ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਬੀਆਈ ਨੂੰ TOHO ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਮਨੋਨੀਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਹ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ TOHO ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨੋਟਿਸ

ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੀਬੀਆਈ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। TOHO ਐਕਟ ਦੇ 22. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਅਸਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਉਤ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

11. ਅਸੀਂ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸੀਮਾ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ 17 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21(2) ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਈਨਸ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਜੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਤੇ 'ਇੱਕੋ ਅਪਰਾਧ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਤਰਕ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ। ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 4

ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, TOHO ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(3)(iv) ਦੇ ਉਲਟ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

12. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਵਤਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਮਾਈਨਜ਼ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ IPC ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate